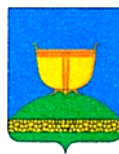

**СОВЕТ СЕЛО-АЛАТСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ВЫСОКОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

422721, Республика Татарстан, Высокогорский район,
с. Алат, ул. Первомайская, 32

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
АЛАТ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

422721, Татарстан Республикасы, Биектау районы,
Алат авылы, Беренче май ур., 32

Тел./факс: +7(84365) 63-2-25, e-mail: Salat.Vsg@tatar.ru

РЕШЕНИЕ

07 июня 2018 года

КАРАР

№ 106

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлеге
муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдэләрен раслау
турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында "06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак - коммуналь хужалык министрлыгының «жирлекләр, шәһәр округлары, шәһәр эчендәге районнар территорияләрен төзекләндерү кагыйдэләрен әзерләү өчен методик рекомендацияләрен раслау турында» 2017 елның 13 апрелендәге 711-ПР номерлы боерыгы нигезендә, "Алат авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставына, Алат авыл жирлеге Советы,

Р Е Ш И Л:

1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алат авыл жирлеге «муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдэләрен раслау турында» кушымта нигезендә.

2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Алат авыл жирлеге Советының "Алат авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү, чисталык һәм санитар тәртип кагыйдэләрен раслау турында" 2015 ел, 26 май, 166 нчы карары үз көчен югалткан дип санау хакында

3. Әлеге карарны авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында, Биектау муниципаль районының рәсми сайтында урнаштыру юлы белән халыкка игълан итәргә кирәк <http://vysokaya-gora.tatarstan.ru/> авыл жирлекләре бүлегендә һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru/>

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Заместитель
И.К.Хуснутдинов

главы

сельского

поселения

Кагыйдә**Алат авыл жирлеге муниципаль берәмлеге, Биектау муниципаль районы
территориясендә төзекләндерү эшләре
Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты Карары****1. Гомуми нигезләмәләр****1 Статья 1. Төп нигезләмәләр**

1.1. Татарстан Республикасының Высокогорский муниципаль районының Алатский авыл бистәсен муниципаль формалаштыру территориясен яхшырту өчен бу кагыйдәләр (алга таба Кагыйдәләр дип атала) чистарту һәм саклау буенча эш алып бару тәртибен билгели. Татарстан Республикасының Высокогорский муниципаль округының Алатский авыл торак пункттын муниципаль формалаштыру территориясе (алга таба бистә дип атала) санитар кагыйдәләр нигезендә һәм торак пунктның чисталыгын һәм тәртибен тәмин итү өчен бердәм нормалар һәм таләпләр, торак таләпләре, биналарны (торак биналарын да кертеп), корылмалар һәм алар урнашкан жир участкалары, тиешле биналар һәм корылмаларның фасадлары һәм коймалары күренеше, яшелләндерү эшләре исемлеге һәм аларны тормышка ашыру ешлыгы, шулай ук булдыру; биналар (алардагы бүлмәләр) һәм корылмалар хужаларының күрше территорияләренә төзекләндерүдә катнашуы, торак пункт территориясен яхшырту оешмасы (урам яктырту, яшелләндерү дә кертеп) тории, кечкенә архитектура формаларын урнаштыру һәм саклау).

1.2. Бу Кагыйдәләрнең хокукый нигезе - Россия Федерациясе Конституциясе, 06.10.2003 нең 131-FZ Федераль Законы "Россия Федерациясендә Localирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында", 52-FZ Федераль Закон. 30.03.1999 "Халыкның санитар һәм эпидемиологик иминлеге турында", 24.06.1998 N 89-FZ "Производство һәм куллану калдыклары турында" Федераль Закон, 10.01.2002 N 7-FZ "Әйләнә-тирә мохитне саклау турында". , SP 48.13330.2011 "Төзелешне оештыру", SNIП P-89-80 "Сәнэгать предприятияләре өчен гомуми планнар", SNIП 2.07.01-89 "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл торак пунктларын планлаштыру һәм үстерү", SNIП III-10- 75 "Эш житештерү һәм кабул итү кагыйдәләре. Яшелләндерү", Рәсәй Федерациясенә Төзелеш һәм Торак-коммуналь хезмәтләр министрлыгы боерыгы белән расланган муниципалитет территорияләрен төзекләндерү нормаларын һәм кагыйдәләрен эшләү өчен күрсәтмәләр. 13, 2017 N 711 / рг (алга таба - методик f тәкъдимнәр), "Татарстан Республикасының Высокогорский Муниципаль округының Алатское авыл жирлеге" Муниципаль формалаштыру Уставы".

1.3. Бистәдәге территорияләренә төзекләндерү һәм санитар хезмәт күрсәтү өчен жаваплы предметлар:

1) дәүләт яисә муниципаль милектә булган территорияләр һәм төзекләндерү объектлары өчен, өченче як шәхесләренә - һәм (яки) кулланучыларга (бу шәхесләр һәм юридик затлар) хужаларга һәм (яки) кулланучыларга күчерелгән;

2) дәүләт яисә муниципаль милектә булган территорияләр һәм төзекләндерү объектлары өчен, өченче як милегенә һәм (яки) кулланылышына күчерелмәгән, - дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә;

3) бүтән милек формаларындагы территорияләр һәм төзекләндерү объектлары өчен - объектлар һәм территорияләр хужалары (физик затлар һәм юридик затлар).

Территорияләргә төзекләндерү һәм санитар ремонтлау өчен җаваплылык турыдан-туры төзекләндерү һәм санитар хезмәт күрсәтү өчен җаваплы оешмалар яисә төзелгән килешүләр нигезендә башкарыла.

1.4. Территорияләргә чистарту һәм санитар ремонтлау, чисталык һәм тәртип саклау, эшнең үтәлешен координацияләү, эшнең вакытын һәм сыйфатын контрольдә тоту буенча контрактлар һәм муниципаль контрактлар төзү Високогорский районының Алат авыл жирлегенә башкарма комитетына бирелә.

1.5. Бу кагыйдәләр, ведомство бәйләнешенә һәм милек формасына карамастан, торақ пункт территориясендә эшләүче шәхси эшкүарлар, торақ пункт территориясендә яшәүче яки яшәүче барлык гражданныр (алга таба оешмалар һәм гражданныр дип атала) барлык оешмалар өчен дә мәҗбүри.

Мәкәлә 2. Төп терминнар һәм төшенчәләр

2.1. Муниципаль форма территориясен яхшырту кагыйдәләре - Россия Федерациясә законнары һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, шулай ук Татарстан Республикасының норматив хокукый актлары нигезендә төзелгән муниципаль хокук акты. , муниципаль форма территориясен яхшырту һәм камилләштерү элементларына таләпләр, муниципаль форма территориясен яхшырту чаралары исемлегенә, тәртип тәртибеген һәм ешлығы;

2.2. Территориягә төзекләндерү элементлары - декоратив, техник, планлаштыру, структур җайланмалар, үсемлек компонентлары, төрле җиһазлар һәм бизәк, кечкенә архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган структуралар, ачык реклама һәм яхшырту компонентлары буларак кулланылган мәгълүмат.

2.3. Шәһәр мохите - табигый, архитектура, планлаштыру, экологик, социаль-мәдәни һәм башка факторларның берләшүе, билгелә бер өлкәдә яшәү урынын характерлый һәм бу өлкәдә яшәү уңайлылығын билгели. Бу документның максатлары өчен "шәһәр мохите" терминны шәһәр һәм авыл торақ пунктларына кагыла.

2.4. Тротуарны капитал ремонтлау - тротуар һәм тротуар, субград һәм юл корылмаларын тулысынча торгызу һәм яхшырту, искергән корылмалар һәм өлешләр алыштырыла яки алыштырыла, иң чыдамлы, ныклы, арта юлның геометрик параметрлары, интенсивлык хәрәкәтенә артуын һәм юлның төп озынлығы буенча субград киңлеген арттырмыйча, ремонтлау өчен билгеләнгән категориягә туры килгән чикләр эчендә транспортның аксаль йөкләрен исәпкә алып.

2.5. Шәһәр мохитенә сыйфаты территориягә һәм аның өлешләренә катлаулы характеристика булып тора, ул халыкның төрле сегментлары өчен көндәлек

тормышның уңайлык дәрәжәсен билгели.

2.6. Шәһәр мохитен комплекслы үстерү - яхшырту, яңарту, үзгәртү, торакның барлык дәрәжәләрендә иң яхшы тәҗрибәләрне һәм технологияләрне куллану, шул исәптән инфраструктура, идарә итү системалары, технологияләр, гражданнар һәм жәмгыятьләр арасындагы элемтә.

2.7. Шәһәр мохитен сыйфаты критерийлары - шәһәр мохите сыйфатының санлы һәм үлчәнә торган параметрлары.

2.8. Нормальләштерелгән яшелләндерү элементлары жыелмасы - торак пункт территориясендә куркынычсыз, уңайлы һәм жәлеп итүчән мохит булдыру өчен яшелләндерү элементларының кирәкле минимумы.

2.9. Шәһәр мохитен сыйфатын бәяләү - шәһәр мохитен элементларының торак пункт территориясендә туры килү дәрәжәсенә объектив дәлиләр алу тәртибе, төзекләндерү чаралары исемлеген эзерләү һәм аклау критерийлары белән. һәм халыкның тормыш сыйфатын һәм территориянең сөйкемлелеген күтәрү өчен территорияне үстерү.

2.10. Ижтимагый урыннар - торак пунктлар, майданнар, урамнар, жәяүлеләр зоналары, майданнар, парклар кебек халык өчен даими булган территория. Ижтимагый майдан статусы керү өчен түләүләрне аңлатмый. Ижтимагый урыннарны резидентлар һәм кунаклар төрле максатларда куллана ала, шул исәптән аралашу, ял итү, спорт, мәгариф, гражданнар жыелышларын үткөрү, эшкуарлык эшчәнлеге алып бару, гамәлдәге закон таләпләренә туры китереп.

2.11. Территорияне төзекләндерү объектлары - төзекләндерү эшләре алып барыла торган торак пункт территориясе.

2.12. Пассажир - торак һәм төп урамнарның вагоннары янындагы юл, борылыш.

2.13. Яхшырту проекты - текстны һәм график формадагы материалларны үз эченә алган документлар һәм территорияне һәм башка төзекләндерү объектларын яхшырту өчен дизайн чишелешләрен билгеләү.

2.14. Яхшырту объектын үстерү - яңа төзүгә яки булган яхшырту объектларының сыйфатын яхшыртуга юнәлтелгән эшне тормышка ашыру, аларның аерым элементлары.

2.15. Яхшырту объектын тоту - яхшырту объектларының тиешле техник, физик, эстетик торышын саклау, аларның аерым элементлары.

2.16. Шәһәр мохитен субъектлары - торак пункт резидентлары, аларның жәмгыятьләре, ижтимагый, бизнес оешмалары вәкилләре, хакимият һәм социаль-икътисадый тормышның башка предметлары, торак пункт үсешендә катнашалар һәм йогынты ясыйлар.

2.17. Каты өслек - тротуарның өлеше буларак юл өслеге.

2.18. Территорияне чистарту - жыю, махсус билгеләнгән житештерү һәм куллану урыннарына чыгару, башка чүп-чар, кар, шулай ук халыкның экологик, санитар һәм эпидемиологик иминлеген тәмин итүгә юнәлтелгән эшчәнлек төре. саклау.

2.19. Муниципаль клиент - Биектау муниципаль районының Алатский авыл торак пунктының Башкарма комитеты яисә аның вәкаләтле органы эшне башкару, торак пунктны төзекләндерү, чистарту һәм санитар чистарту хезмәтләре күрсәтү.

2.20. Махсулаштырылган оешма - предприятия, оешма, теләсә нинди милек формасы яки эшкуар, юридик зат булдырмыйча, санитар чистарту һәм гамәлдәге законнар нигезендә яхшырту, кирәкле ресурслар һәм тиешле рөхсәтләр булган лицензия (лицензия).

2.21. Калдыкларны туплау - калдыкларны алга таба эшкәртү, утильләштерү, нейтральләштерү, утильләштерү максатыннан унбер айдан артмаган вакытка саклау.

2.22. Подрядчик - эш контракты һәм (яки) Россия Федерациясенен Гражданлык кодексы нигезендә клиентлар белән төзелгән муниципаль контракт буенча эш башкаручы шәхесләр һәм юридик затлар.

2.23. Шәһәр территориясе - милек яки бүтән хокук нигезендә (арендадан кала) юридик затларга һәм шәхесләргә кермәгән торак пункт территориясе.

2.24. Предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр һәм башка икътисадый субъектлар территориясе - территориясе, чикләре, урыны, хокукый статусы һәм башка характеристикалары булган территория, закон нигезендә каралган хокуклар буенча юридик затларга һәм шәхесләргә билгеләнгән максат белән күчерелгән (тәэмин ителгән).

2.25. Күрше территория - киңлеге ким дигәндә биш, унбиш метрдан артмаган майдан, шул исәптән тротуарлар, газоннар һәм яшел майданнар, биналар, корылмалар чикләренә турыдан-туры янәшә, аерым торак йортлар, шулай ук коймалар белән урнаштырылган коймалар. предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр, бүтән бизнес-субъектлар һәм аерым торак йортлар чикләре.

Ал күрше территориядә 0-15 метр диапазонда урнашкан очракта, барлык объектлар, шул исәптән аерым торак йортлар өчен, күрше территориянең чиге юлның якын ягы яки кыскартылган таш. урамның йөртү юлын чикли

Урта территория белән төрле хужалык һәм хезмәт күрсәтү формаларының бер-берсенә якын (ишегалды территориясендә) урнашкан эйберләр өчен чистарту чикләре тигез ераклыкта уза. Сызыклы корылмаларның һәм элементләрнең жир өлешләренә янәшә урнашкан территория - структуралар һәм элемент линиясеннән һәр юнәлештә ким дигәндә 6 метр киңлектәге жир участогы.

Аерым эйберләр өчен, күрше территориянең радиусы бу объектның жир участогы чикләреннән унбиш метр ераклыкта урнашкан. Күрше территория чүплек, шәһәр урманнары, башка үсеш алмаган территория булганда, күрше территориянең киңлеге аерым объектлар өчен билгеләнә.

2.26. Билгеләнгән территория - жәмәгать, куллану территориясенен бер өлеше (гомуми куллану, янәшә урнашкан территория), килешү нигезендә, контракт яисә килешү нигезендә физик затларга, юридик затларга яки шәхси эшкуарларга күрсәтелгәнне яхшырту һәм санитар хезмәт күрсәтү максатыннан. территориясе.

2.27. Муниципаль каты калдыклар - физик затлар куллану процессында торак бүлмәләрдә барлыкка килгән калдыклар, шулай ук шәхси һәм көнкүреш ихтияжларын канәгатьләндерү өчен, торак бүлмәләрдә шәхесләр куллану процессында кулланучылар мөлкәтен югалткан товарлар. Муниципаль каты калдыклар шулай ук юридик затлар, шәхси эшкуарлар эшчәнлеге барышында барлыкка килгән калдыкларны һәм физик затлар куллану процессында торак бүлмәләрендә барлыкка килгән калдыкларга охшаш.

Бу төр калдыкларны формалаштыру стандартлары муниципаль норматив

хокук актлары белән билгеләнә.

2.28. Территорияләрне санитар чистарту - муниципаль каты калдыкларны жыю, чыгару.

2.29. Рөхсәтсез чүп-чар - 50 квадрат метрдан артык мәйданда рөхсәтсез (рөхсәтсез) агызу (урнаштыру) яки саклау нәтижәсендә житештерү һәм куллану калдыклары туплау. м һәм күләме 30 куб метрдан артык.

2.30. Ишегалды территориясе - торак бина янындагы жир участогының бер өлеше һәм анда яшәүче кешеләр уртақ куллану, периметр буйлап торак биналар, корылмалар яки коймалар белән чикләнгән.

2.31. Вақытлыча төзелеш - капитал төзелеш объектлары булмаган, төзү рөхсәтен бирүне таләп итмәгән, күмелгән нигезләр, жир асты биналары урнаштыруны тәмин итми, инженер элементләрен таләп итми һәм чикләнгән чор белән характерлана. операциясе. Аларга павильоннар, киосклар, абзарлар, павильоннар, металл гаражлар һәм башка шундый объектлар керә.

2.32. Газон - киселгән үлән һәм башка үсемлекләрне үз эченә алган яшелләндерү элементы.

2.33. Билге тактасы - стенаның өслегендә урнашкан, зурлыгы 2 м²-тан артмаган структуралар, реклама табигате турында мәгълүматны үз эченә алмаган, федераль законнар нигезендә кулланучыларга мәжбүри мәгълүмат бирү яки тарату өчен.

2.34. Transportмәгать транспорты тукталышы - павильон, эскәмияләр һәм чүп савытлары белән жиһазландырылган, чикләнгән чикләр һәм берьюлы ким дигәндә 2 жәмәгать транспорты урнаштыру өчен тукталыш билгеләре белән жиһазландырылган махсус мәйдан.

2.35. Idл кыры - жәяүлеләр мәйданы, урамнар һәм машина юллары буйлап, киңлеге ким дигәндә 1 метр.

2.36. Урам - жир полосасы яки ясалма корылма өслеге, жиһазландырылган яки жайлаштырылган һәм транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте өчен кулланылган, торак пунктлар эчендә урнашкан, шул исәптән югары тизлекле һәм жайга салынган төп юл, жәяүлеләр һәм парк юлы, а. тикшеренүләр һәм производство, сәнәгать һәм муниципаль - склад зоналары (районнар).

2.37. Биналар фасады - бина яки структураның тышкы ягы.

2.38. Яшел киңлекләр - ясалма һәм табигый килеп чыккан агач, куак, куак һәм үлән үсемлекләре.

2.39. Яшел киңлекләргә зыян - механик, химик һәм һава өлешенә һәм тамыр системасына башка зыян, бу үсешнең тукталышына китерми.

2.40. Яшел киңлекләрне юк итү - яшел киңлекләргә зыян, үсүне туктатуга китерә.

2.41. Яшел мәйданнарны алыштыру бәясе - яшел мәйданнарны рөхсәт ителгән трансплантацияләү яки жимерү өчен, шулай ук зыян яки жимерелгән очракта, муниципаль милектә булган яшел мәйданнарга китерелгән зыян өчен материал компенсация.

2.42. Стационар вак-төяк ваклап сату сәүдә челтәре - махсус жиһазландырылган һәм сәүдә өчен корылган биналарда һәм корылмаларда урнашкан әйберләр (павильоннар, киосклар).

2.43. Стационар булмаган вак-төяк ваклап сату сәүдә чөлтөре - сату һәм жибөрү сәүдәсе принциплары буенча эш итүче объектлар (рKazaklarкi, сөчетчиклар, подшипниклар, арба, кәрзиннәр, трейлерлар, кәрәзле кибетләр, танкерлар һ.б.), аларны урнаштыру торак пунктның Башкарма комитеты тарафыннан расланган стационар булмаган ваклап сату объектларын урнаштыру.

2.44. Кулланучылар - хужалар, арендаторлар, баланс хужалары, жир кулланучылары.

2.45. Яшел экономика объекты - үсемлекләр (чүп үләнәннән кала), билгеле бер өлкәдә архитектура һәм ландшафт ансамбле формалаштыралар, шул исәптән яшел экономика жиһазлары (парклар, урман парклары, мөйданнар, газоннар, яшел мөйданнар һ.б.).

2.46. Бистә территориясен чистартуның гомуми схемасы - муниципаль норматив хокук акты, ул санитар чистарту һәм калдыклар белән эш итү өлкәсендә территорияль планлаштыру документы, ул жыю, рациональ системаны оештыруны тәэмин итә, регуляр рәвештә бетерә. , урнаштыру, шулай ук калдыкларны жыю, нейтральләштерү һәм эшкөртү ысуллары, торак пунктлар территорияләрен чистарту һәм чистарту системасы өчен кирәкле күләмдә махсус машиналар, механизмнар, жиһазлар һәм инвентаризация, калдыкларны утильләштерү яки эшкөртү, реконструкцияләү яки рекультивацияләү мөмкинлеге. корылмалар, әйләнә-тирә мохиткә зарарлы матдәләр кермәсен өчен, махсус саклагычларда алга таба кулланылмый торган калдыкларны изоляцияләү.

Бүлек 2. САНИТАР ЧИСТАРТУ ҺӘМ ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ ЖИРЛЕК ТЕРРИТОРИЯСЕ

Мәкалә 3. Жирлек территориясен санитар чистарту

3.1. Legalридик затлар һәм шәхесләр, оештыру һәм хокук формаларына карамастан, жир участокларын һәм алар янындагы территорияләрне (шәхси хужалыклар, предприятияләр, оешмалар, учреждениеләр территорияләре) вакытында һәм югары сыйфатлы чистартуны һәм чистартуны тәэмин итөргә тиешләр. Гамәлдәге законнар һәм бу Кагыйдәләр нигезендә милек хокукы яисә башка реаль хокук, яшеллөндөрү элементларының (юллар, тротуарлар, газоннар, кечкенә архитектура формалары, яктырту, дренаж һ.б.), төрле төр коммуналь хөзмөтләрнең рөхсәтсөз төзелеше. һәм вакытлыча биналар.

3.2. Collectionныю, вакытлыча саклау, муниципаль каты калдыкларны даими чыгару һәм территорияләрне чистарту системасын оештыру әйләнә-тирә мохит, санитария һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән таләплөргә туры китереп башкарылырга тиеш. һәм кеше сәламәтлеге.

3.3. Productештерү һәм куллану калдыклары жыю, куллану, нейтральләштерү, ташу, саклау һәм утильләштерүгә бөйле, аларның шартлары һәм ысуллары халык сәламәтлеге һәм әйләнә-тирә мохит өчен куркынычсыз булырга тиеш, һәм алар санитар кагыйдәләр һәм башка норматив хокукый актлар нигезендә башкарылырга тиеш. Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, жирле үзидәрә актлары.

3.4. Эшчәнлек эзлеклелеге, бистә территориясен чистарту һәм чистартуның барлык төрләрә өчен эш күләме, жыю системалары һәм ысуллары, чистарту системасы объектларын урнаштыру торак пункт территориясен чистартуның гомуми схемасы нигезендә билгеләнә. билгеләнгән тәртиптә расланган.

3.5. Әгәр производство һәм куллану калдыкларын рөхсәтсез чүплекләргә урнаштырган кешеләрне ачыклау мөмкин булмаса, житештерү һәм куллану калдыкларын чыгару һәм полигон территорияләрен рекультивацияләү бу территорияне чистартуны тәмин итәргә тиеш кешеләр исәбенә башкарыла. муниципаль төзекләндерү кагыйдәләре.

3.6. Wasteip участогында, торак яки торак булмаган йортларда, аренда килешүе яки хужасы белән бүтән килешү нигезендә, калдыклар житештерүче, жыю, бетерү һәм утильләштерүне оештырмаган очракта. калдыклар үзеннән-үзе, бу калдык житештерүче калдыкларны жыю, экспортлау һәм утильләштерү бурычы югарыдагы күчәмсез милек объектлары хужасына, территорияләрен чистарту өчен җаваплы.

3.7. Муниципаль каты калдыкларны жыю тәртибен тәмин итү һәм аны үтәү өчен җаваплылык баланс хужалары, калдыкларны жыю һәм вакытлыча саклау урыннары хужаларында.

3.8. Ремонт вакытында барлыкка килгән калдыкларны чыгару бу ремонтны үзләре башкарган кешеләр тарафыннан башкарыла.

3.9. Аерым махсус оешмаларга, юридик затларга, аерым эшкуарларга һәм гражданнарга, майданнарның, урамнарның һәм юл челтәренә автомобиль юлларына билгеләнмәгән жәмәгать урыннарын чистарту өстендә эш Газаклар авыл жирлегенә Башкарма комитетына бирелгән.

3.10. Аерым махсуслаштырылган оешмаларга, юридик затларга, аерым эшкуарларга һәм гражданнарга, майданнарның, урамнарның һәм юл челтәренә муниципаль контракт нигезендә билгеләнгән бюджет майданнарын чистарту өчен җаваплылык подрядчик өстендә.

3.11. Аеру полосаларының санитар торышы буенча эш оештыру, шулай ук муниципаль клиентка юллар, тротуарлар һәм юлны төзекләндерүнең башка элементлары коймаларын тоту муниципаль клиентка бирелә.

3.12. Аергыч полосаларның санитар торышы, шулай ук юллар, тротуарлар һәм юлны төзекләндерүнең башка элементлары коймаларын тоту өчен җаваплылык оператив идарә итү хокукында юллары булган кешедә тора.

3.13. Кечкенә ваклап сату (чыгу) сәүдә урыннарының санитар торышы өчен эш оештыру һәм җаваплылык, ваклап сату дистанциясен оештыру хокукы рөхсәте нигезендә, бу төр эшчәнлек белән шөгыйльләнүчеләргә бирелә (чыгу) сәүдә.

3.14. Контейнерларны күрше газоннарда, сәүдә үзәкләре түбәләрендә, киоскларда һ.б. сакларга ярамай.

3.15. Ижтимагый транспорт тукталышларын тоту һәм санитар торыш өчен эшне оештыру һәм җаваплылык (баланста булганнарны исәпкә алмаганда) муниципаль контракт һәм бюджет финанславы нигезендә муниципаль клиент өстендә тора.

3.16. Урамнарны, юлларны, тротуарларны жир өстендәге һәм жир асты суларын чыгару өчен эшләнгән чокырларны, торбаларны һәм дренажларны тоту һәм

чистарту өчен эш оештыру һәм җаваплылык муниципаль клиентка туры килә. бюджетны финанслау. Ведомстводагы дренаж корылмалары һәм системалары тиешле бүлекләр яисә коммуналь компанияләр белән контрактлар буенча алып барыла.

3.17. Бу челтәрләрне эшләүче оешмалар көче һәм электр линияләрен, газ, су һәм жылылык челтәрләрен, трансформатор подстанцияләрен (тарату пунктларын) урнаштыру һәм эксплуатацияләү өчен бүлеп бирелгән территорияләргә чистарту һәм чистарту тәкъдим ителә, электр линияләре һәм корылмалары. Әгәр дә бу абзацта күрсәтелгән челтәрләр хужасыз булса, территорияләргә чистарту һәм чистарту хужасыз милек куркынычсызлыгын һәм эшләвен тәмин итү турында килешү төзелгән оешма тарафыннан башкарылырга киңәш ителә.

3.18. Ижтимагый бәдрәфләрнең санитар стандартларына туры китереп, санитария торышын саклау һәм санитар торыш өчен эш оештыру һәм җаваплылык объектлар балансында булган предприятиядә тора.

3.19. Гражданнарны муниципалитет территориясен чистарту, яшелләндерү һәм яшелләндерүдә катнашу Алат авыл җирлеге Башкарма комитеты боерыгы нигезендә башкарылырга тиеш.

3.20. Бистә территориясендә тыелган:

- территорияне металл калдыклары, төзелеш һәм көнкүреш калдыклары, шлак һәм башка калдыклар белән тулыландыру, ягулык-майлау материаллары, нефть продуктлары белән пычрату, калдыклар ташлау;

- калдыклар жыю өчен махсус билгеләнгән урыннардан һәм контейнерлардан кала, калдыклар һәм чүп-чар урнаштыру, көнкүреш суларын дренаж чокырларына, чокырларга, җир өстенә, буран канализация скважиналарына ташлау;

- стационар булмаган сәүдә корылмаларын, шулай ук сервис өлкәсенә ял итү өлкәсенә урнаштыру (аттракционнар, шешә торган дуньялар, велосипедларны арендага алу, роликлы тимераклар һәм халыкның күңел ачу һәм күңел ачу өчен кулланылган башка шундый объектлар) бозу. билгеләнгән процедура;

- реклама һәм мәгълүмат материалларын яшел урыннарда (агачлар, куаклар һ.б.), дренаж торбаларына, урам коймаларына, асфальт һәм плитка өсләренә һәм бу максатларда билгеләнмәгән башка урыннарда урнаштырыгыз;

- автомобильләргә юу һәм чистарту, киндер һәм келәмнәргә су краннарында, ишегалдында һәм урамнарда, жәмәгать урыннарында, елгалар һәм сусаклагычларда юу;

- товарларны сүтеп алып ташлау, асфальт белән капланган авыл урамнары буйлап трактор йөртү;

- күпчелек, тузанга охшаган йөкләр, эремәләр, яфраклар, калдыкларны тарпулин белән капламыйча яки юл пычрануны, бу максатларда җиһазланмаган машиналарда сыек йөкләргә ташу.

- урамнарны, квадратларны, гомуми куллану ишегалларын казу өчен рөхсәтсез, шулай ук казу рөхсәте белән билгеләнгән вакыт эчендә казу урыннарын тиешле хәлгә китерү өчен чаралар күрмәскә;

- туфракны, чүп-чарны, калдыкларны, карны, бозны бу максатларда булмаган урыннарда чыгару һәм ташлау;

- төзелеш материалларын урамнарда, тротуарларда, газоннарда саклау,

гамәлдәге законнарны бозып, квартал эчендәге автомобиль юлларын һәм подъездларны блоклау;

- тәмәке төсе, кәгазь, чүп-чарны газоннарға, тротуарларға, урамнарға, майданнарға, ишегалларына, парктарға, майданнарға һәм башка жәмәгать урыннарына ташлау;

- бакча диваннары, эскәмияләр, туфрактар атында утыру, чүп савытларын, урам утларын һәм башка кечкенә архитектура формаларын бозу яки юк итү.

- биналарда һәм корымаларда язулар сызу һәм куллану;

- скважиналарны һәм көнкүреш калдыкларын кое каплагычларға, буран канализациясе торкаларына, подшипникларға, куветларға ташлагыз;

- чүп-чар, яфрактар һәм коры үлән, контейнерлар, сәнәгать калдыклары яндыру, янғын чыгару, шул исәптән предприятиеләрнең һәм шәхси хужалыкларның эчке территорияләрендә;

- бу максатлар өчен билгеләнмәгән урыннарда урам сәүдәсен оештыру;

- челтәрләргә һәм элементгә үз-үзенә тоташу;

- фасадларны үз-үзенә янадан жиһазлау, барлык төр гаражларны урнаштыру, ачык булмаган мәгълүматны ачык булмаган урыннарда урнаштыру, кечкенә архитектура формалары, рөхсәтсез жир коймалары урнаштыру;

- яшел урыннарны сындыру, бозу һәм юк итү, кәүсәләргә рөхсәтсез кисү, чүкәчләр һәм агачлардан селкетү, киём киптерү өчен арканнар, аларға кадактар йөртү;

- газоннарны жимерү һәм юк итү;

- атлар, хайваннар һәм башка хайваннар, кошлар балалар һәм спорт майданчыкларында, мәктәпкәчә учреждениеләр, мәктәпләр һәм башка уку йортлары территориясендә, сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм административ учреждениеләр территориясендә, газоннарда, халык өчен ял итү урыннарында йөрегез. , һәм шулай ук атларға, хайваннарға һәм башка хайваннарға, кошларға су объектларында халыкны күпләп коену өчен билгеләнгән урыннарда рөхсәт итегез.

Мәкалә 4. Төзекләндерү элементлары.

4.1. Яшелләндерү - территорияне яшелләндерү һәм ландшафт оештыру элементы, ул үсемлек компонентларын актив куллану белән торак пункт мохитен формалаштыруны тәмин итә, шулай ук территория территориясендә алдан ясалган яки башта булган табигый мохитне саклай. торак пункт:

4.1.1. Чәчү һәм яшелләндерүнең төп төрләре: массивлар, төркемнәр, тасма кортлары, киртәләр, сәхнә, боскетлар, треллислар, газоннар, чәчәк түшәкләре, төрле төр утырту (аллея, гади, букет һ.б.).

Предметларны реконструкцияләү, урамнар, майданнар, парктар, квадратлар территориясендә агачлар һәм куаклар утырту, майданнарны һәм парктарны чәчәк бизәү, шулай ук ландшафт архитектурасы объектларын капитал ремонтлау һәм реконструкцияләү өстендә эш алып барылырга тиеш. Алат авыл жирлегенең Башкарма комитеты.

4.1.2. Предметлар территориясен яшелләндергәндә, киңәш ителә:

- булган үсемлекләрне, агач үсемлекләрнең торышын һәм үлән каплавын бәяләү;

- корткычлар белән зарарланган коры агач үсемлекләрен ачыклау, объектлардан чыгару чараларын эшләү;

- ял итү майданының ким дигәндә 80% ында үлән каплавын, агачларны, куакларны һәм яр буендагы үсемлекләрне саклауны тәмин итү.

4.1.3. Бистә территориясендә яшелләндерүнең ике төре кулланыла: стационар - жиргә үсемлекләр утырту һәм күчмә - махсус күчмә контейнерларга үсемлекләр утырту (контейнерлар, чәчәкләр һ.б.).

4.1.4. Су белән тәмин итү, канализация һәм канализация, газ, жылылык белән тәмин итү, электр линияләренең инженер челтәрләре тирәсендә агачлар утырту тиешле инженер челтәрләреннән ким дигәндә 2 метр ераклыкта башкарылырга тиеш.

4.2. Катлам төрләре:

4.2.1. Фасеир өсте каплаулары торак пункт территориясендә куркынычсыз һәм уңайлы хәрәкәт өчен шартлар тудыра, шулай ук әйләнә-тирә мохитнең архитектур һәм сәнгать күренешен тәшкил итә.

4.2.2. Бистә территориясен яшелләндерү максатыннан түбәндәге төр капламалар билгеләнде:

- каты (капитал) - монолит яки префабрикацияләнгән, асфальт бетоннан, цемент бетоннан, табиغый таш һ.б. материаллар;

- йомшак (капитал булмаган) - табиغый яки ясалма күпчелек материаллардан (ком, ватылган таш, гранит скринкалар, киңәйтелгән балчык, каучук ватыклары һ.б.) табиغый халәтәндә, коры катнашмалар, кысылган яки бәйләүчеләр белән ныгытылган;

- газон - үлән каплавын эзерләү һәм утырту өчен махсус технологияләр кулланып башкарыла;

- кушылган - өстә күрсәтелгән капламаларның комбинацияләрен күрсәтә (мәсәлән, газонга салынган плиткалар һ.б.).

Проектта кулланылган каплау төре ныклы, тотрыклы, экологик яктан чиста булырга тиеш.

4.2.3. Катлам төрләрен сайлау аларның максатларына туры китереп кабул ителергә тиеш: каты - мөмкин булган лимит йөкләрен, хәрәкәтнең табигатен һәм составын, проектлау вакытында булган янғын куркынычсызлыгы таләпләрен исәпкә алып; йомшак - кайбер төр территорияләренә яхшыртуда аларның үзенчәлекләрен исәпкә алып (балалар, спорт майданчыклары, эт йөртү урыннары, жәяүлеләр һ.б. объектлар); газон һәм экологик яктан чиста итеп берләштерелгән.

4.2.4. Каты каплауларны каты өслектә ябыштыру коэффициенты белән коры хәлдә ким дигәндә 0,6, дымлы хәлдә - ким дигәндә 0,4 куярга киңәш итәләр. Плитка, метлах плиткаларын, ясалма һәм табиغый ташның шома яки бизәлгән плиталарын каплау рәвешендә куллану жәяүлеләр элементәсе территориясендә, узышларда, баскыч баскычларында, керү төркемнәре подъездларында рөхсәт ителергә тиеш түгел. биналар.

4.2.5. Дизайн ясаганда, каты каплау төрләренең өслегенең түбәсен тәмин итәргә кирәк, бу жир өстендәге су чыгаруны тәмин итә.

Тротуар зонасында урнашкан агачлар өчен, башка төр яклау булмаган очракта (треллис, подъезд, периметрлы эскәмияләр һ.б.), магистральдән ким дигәндә 1,5 м

радиус эчендә саклагыч төрләр белән тәэмин итү тәкъдим ителә: ватылган. газон орлыгы белән таш, таш, "бал кортлары". Саклагыч каплау бер үк дәрәжәдә яки жәяүлеләр элементәсе өстендә ясалырга мөмкин.

4.3. Як ташлар:

4.3.1. Идл кыры белән юл чатында, юл читенә ташлар куярга кирәк. Капка ташлары норматив артыклык белән ким дигәндә 150 мм автомобиль юлының дәрәжәсеннән югарырак куелган, бу каплау өслекләрен ремонтлаганда сакланырга тиеш.

4.3.2. Автомобильләр газон белән бәрелешмәсен өчен, юл ташлары газон белән кисешкән урынга ташлар куелган.

4.3.3. Газонны саклау, пычрак һәм үсемлек калдыкларының жәяүлеләр тротуарларына килеп житмәсен өчен, бакча кыры урнаштырылган, газон дәрәжәсеннән ким дигәндә 50 мм, ким дигәндә 0,5 м ераклыкта.

4.4. Адымнар, баскычлар, пандуслар:

4.4.1. Бистә территориясендә жәяүлеләр белән элементә юллары белән баскычлар бирелгән.

4.4.2. Сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм башка жәмәгать учреждениеләре урнашкан урыннарда жәяүлеләр өчен төп элементәдә, инвалидлар һәм картлар өчен йортлар, баскычлар һәм баскычлар пандус белән жиһазландырылган булырга тиеш.

4.4.3. Пандус горизонталь трюксыз тупас өслек текстурасы белән тайгак булмаган материалдан эшләнәргә тиеш. Подъездны каплаучы корылмалар булмаганда, ким дигәндә 75 мм биеклектәге койма ягы һәм тоткычлар белән тәэмин ителәргә тиеш.

4.4.4. Баскычның яисә пандусның ике ягында да 800-920 мм биеклектә түгәрәк яки турыпочмаклы кисемтәләренә тотарга кирәк, кул белән тоту өчен уңайлы һәм дивардан 40 мм ара.

4.5. Коймалар:

4.5.1. Оешмаларның һәм оешмаларның, ял итү зоналарының чикләре буенча торак пункт территориясен яхшырту өчен, 0,3-3,0 м биеклектә коймалар (декоратив, саклагыч) куллануны тәэмин итәргә рөхсәт ителә.

Ижтимагый, торак, ял итү максатларында саңгырау һәм тимер-бетон коймалар ясау тыела. Декоратив металл коймалар кулланырга рөхсәт ителә, тышкы кыяфәтне билгеләнгән тәртиптә координацияләү шартларында.

Аерым торак төзелеше өчен коймаларның максималь биекlege, тышкы кыяфәте һәм дизайны муниципалитетның Useir куллану һәм үсеш кагыйдәләре белән билгеләнә.

4.5.2. Коймаларны бизәү, урнашкан стандартларга, сертификатлаштырылган продуктлар каталогларына, аерым проект проектларына туры китереп, аларның урнашуына һәм максатына карап башкарылырга тиеш.

4.5.3. Автомобиль юлларын һәм бистәнең транспорт корылмаларын фехтовкалау GOST R 52289, GOST 26804 нигезендә эшләнәргә тиеш.

4.5.4. Газоннар машина юлларына, тукталыш урыннарына кушылган урыннарда, машиналар газонга йөгәрә ала һәм газон аша сукмаклар тапса, ким дигәндә 0,5 м биеклектә саклагыч металл коймалар урнаштыруны тәэмин итәргә

кирәк.

4.5.5. Groundир асты корылмалары белән кисешкән урында 1,1-3,0 м биеклектәге коймаларны проектлаганда, ремонт яки төзелеш эшләрен рөхсәт иткән койма корылмалары белән тәмин итү кирәк.

4.5.6. Авыр жәяүлеләр йөри торган урыннарда яки төзелеш һәм реконструкция эшендә агачлар үскән урыннарда, яшенә карап, диаметры 0,8 м (яки аннан да күбрәк) булган 0,9 м биеклектә (яки аннан да күбрәк) саклагыч коймалар бирелергә тиеш, агач төрләре һәм башка үзенчәлекләр.

4.6. Кечкенә архитектура формалары:

4.6.1. Кечкенә архитектура формалары (SAF) үз эченә ала: монументаль һәм декоратив дизайн элементлары, мобиль һәм вертикаль бакча проектлау жайланмалары, су приборлары, шөһәр жиһазлары, көнкүреш техникасы муниципалитет территориясендә.

4.6.2. Су жайланмаларына фонтаннар, эчә торган фонтаннар, насос бүлмәләре, декоратив буалар керә.

4.6.3. Эчәрлек фонтаннар ял итү урыннарында һәм халык күп булган урыннарда урнашкан. Эчәрлек чишмәненең урнашуы һәм аңа якын килү катлаулы төр белән жиһазландырылган булырга тиеш, биекlege олылар өчен 90 смнан, балалар өчен 70 смнан артмаска тиеш.

4.7. Муниципалитет жиһазлары:

4.7.1. Муниципалитет жиһазлары үз эченә ала: жәмәгать урыннары, ял итү һәм ишегалды территориясендә урнашкан төрле төр эскәмияләр; эскәмияләр һәм өстәлләр - уен майданчыкларында, жәйге кафеларда һ.б.

4.7.2. Эскәмияләр урнаштыру каты каплау яки нигез өчен тәмин ителергә тиеш. Ял итү урыннарында, урман паркларында, уен майданчыкларында йомшак төргә эскәмияләр куярга рөхсәт ителә.

4.7.3. Калган эскәмия өслеге төрле су үткәрми торган агачтан эшләнгән.

Агач ботакларынан, бүрәнә кабиналарынан, бүрәнәләрдән һәм чипсы һәм үткен почмаклары булмаган блоклардан эскәмияләр һәм өстәлләр ясарга мөмкин.

4.8. Спорт жиһазлары:

4.8.1. Спорт жиһазлары - халыкның барлык яшь төркемнәре өчен, жиһазлар, спорт, физик культуралар өчен урнаштырылган жиһаз.

4.8.2. Махсус спорт жиһазлары һәм симуляторлар формасындагы спорт жиһазлары фабрикада яисә бүрәнәләрдән, жәрәхәтләрдән саклый торган махсус эшкәртелгән өслектән ясалырга мөмкин (ярыклар, чиплар һ.б.).

4.9. Уен майданчыклары:

4.9.1. Уен майданчыклары төрле яшьтәге балалар өчен уеннар һәм ачык чаралар өчен эшләнгән.

4.9.2. Мәктәпкәчә һәм мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен уен майданчыкларын торак майданына урнаштырырга киңәш ителә; Башлангыч һәм урта мәктәп яшендәге уен майданчыклары, катлаулы уен майданчыклары группаның яшел майданнарына яки микрод районнарына, спорт һәм уен комплексларына, чаңгы шуу урыннарына - торак майданы паркларына урнаштырылырга тәкъдим ителә.

4.9.3. Торак биналар һәм ижтимагый биналар тәрәзәләреннән мәктәпкәчә яшьтәге уен майданнары чикләренә кадәр ара ким дигәндә 10 м булырга тиеш,

башлангыч һәм урта мәктәп яше өчен - ким дигәндә 20 м, катлаулы уен майданчыклары өчен - ким дигәндә 40 м, спорт өчен һәм уен комплекслары - ким дигәндә 100 м

4.9.4. Тарихи яки югары тыгызлыктагы үсеш шартларында, уен майданчыкларының зурлыгы, булган территориаль мөмкинлекләргә карап, уен майданчыгы тәкъдим ителгән урында урнашкан территориядә яшәүче күпчелек кеше ризалыгы белән алынырга мөмкин. торақ йортлар һәм жәмәгать биналары тәрәзәләреннән ким дигәндә 10 м ераклык

4.9.5. Уен майданчыклары транзит жәяүлеләр хәрәкәтеннән, машина йөртү юлларыннан, борылышлардан, кунаклар кую урыныннан, чүп жыючылар урнаштыру урыннарыннан, транспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау урыннарыннан аерылырга тиеш.

4.10. Спорт кырлары:

4.10.1. Спорт майданчыклары физик тәрбия һәм халыкның барлык яшь төркемнәренә спорт төрләре өчен эшләнгән.

4.10.2. Спорт майданнары чикләреннән торақ биналар тәрәзәләренә кадәр минималь ара 20-40 м булырга тиеш, сайтның шау-шу характеристикасына карап.

4.10.3. Спорт майданындагы яшелләндерү элементлары исемлегенә йомшак яки газон төрләре, спорт жиһазлары керә.

4.10.4. Уен майданчыклары 2,5-3 м биеклектәге койма белән жиһазландырылырга тиеш, һәм спорт майданчыклары бер-берсенә кушылган урыннарда - ким дигәндә 1,2 м биеклектә.

Маддә 5. Урам яктырту оештыру

5.1. Урамнар, юллар, майданнар, ижтимагый территорияләр, торақ биналар территорияләре, сәнәгать һәм коммуналь оешмалар территорияләре торақ пунктның башкарма комитеты раслаган график буенча төнлә яктыртылырга тиеш.

5.2. Ачык урам яктырту челтәрләрен төзү, эксплуатацияләү, ремонтлау һәм капитал ремонтлау махсус оешмалар тарафыннан башкарыла.

5.3. Электр чыбыкларының өзәлүе яки баганаларга зыян китерү белән бәйлә барлык төр яктырткычларның яктырту жиһазларын эшләгәндә бозулар яктырту жиһазлары хужалары (хужалары) тарафыннан ачыкланганнан соң бетерелергә тиеш.

5.4. Бистә территориясендә тыелган:

- чыбыкларны һәм кабельләрне урам яктырту челтәрләренә һәм яктырту жиһазларына рөхсәтсез тоташтыру;

- чыбык өзәлү, терәкләргә зыян, изолятор булганда урам яктырту челтәрләрен һәм яктырту жиһазларын эшләү.

5.5. Урам яктыртуын оештыру өчен техник таләпләр хәзерге техник нормалар һәм тиешле электр челтәрләрен проектлау кагыйдәләре белән билгеләнә.

5.6. Ачык һавада яктырту өчен урам яктырту өчен эшләнгән энергияне сак тотучы лампалар кулланырга кирәк. Урам яктырткычларын урнаштырганда, бер юлда яки бер юлда бер үк лампалар, терәкләр һәм кашыклар кулланырга рөхсәт ителә.

5.7. Люминирлар асылмалы дизайн биеклегенә, омтылыш почмагына, яктырткычлар арасы белән яктыртылган майданга туры килергә тиеш.

5.8. Люминирларны беркетү ышанычлы булырга тиеш, эш вакытында яктырткычның позициясен үзгәртү мөмкинлеген читләтеп үтәргә.

5.9. Көндөзгә вакытта юл челтәренәң элементларын яктырту өчен яндыручы лампалар булырга рөхсәт ителми, ремонт эшләренә кыска вакытлы күчүдән кала.

5.10. Ачык яктылык челтәрләрен төзү, реконструкцияләү, ремонтлау һәм торышын контрольдә тоту тиешле челтәр хужалары (баланс хужалары) тарафыннан башкарыла.

5.11. Челтәр хужалары (баланс тотучылар) ачык яктырту челтәрләренәң энергия нәтижәләгән күтәрү өчен чаралар күрәләр, шул исәптән челтәрләренә реконструкцияләү һәм модернизацияләү, урам яктырту белән идарә итү системалары.

Статья 6. Урны

6.1. Масса-күләм урыннарда, урамнарда, пассажирлар йөртү тукталышларында, сәүдә корылмаларының подъездларында савытлар урнаштырылган.

Бистә территориясенә мичләр урнаштыру (күчәрәп була) хужалар, хужалар, биналар, корылмалар яки биналар кулланучылары, шулай ук жир участкалары - төп һәм күрше территория чикләрендә мөстәкыйль рәвештә башкарыла. .

6.2. Урналар яхшы хәлдә сакланьрга тиеш, чөнки алар тутырылган, ләкин көненә ким дигәндә бер тапкыр чүп-чардан чистартылган.

6.3. Мичләренә тоту һәм санитар торыш өчен жаваплылык 6.1 пунктта күрсәтелгән затларда тора. кагыйдәләр, шулай ук оешмалар, учреждениеләр, предприятиеләр, сәүдә оешмалары үзләренә билгеләнгән күрше территорияләренә чистарта.

6.4. Сайлау тартмаларын урнаштыру жәяүлеләренәң комачауламаган хәрәкәтен, инвалид коляскалары һәм прамнарны узуны исәпкә алып башкарыла.

6.5. Тыйган:

- чүп савытларының ташып китүе;
- тротуарларда һәм газоннарда чүп-чар ташлау, шул исәптән капчыкларны каплаганда;
- территорияне 3 сәгатьтән артык чистартканнан соң чүп-чар белән капчыклар урнаштыру.

Статья 7. Содержание фасадов зданий, сооружений, ограждений

7.1. Биналар, структуралар, корылмалар хужалары, кулланучылар (вакытлыча да кертеп), электр тапшыру линиясе терәкләре, кечкенә архитектура формалары, мәгълүмат структуралары, терәкләр, кашыклар, ачык яктырту жайланмалары һәм контакт челтәре һәм хужалык хокукындагы башка яшелләндерү элементлары сакланьрга тиеш. бу эйберләр яхшы техник хәлдә. Бу эйберләр чиста булырга тиеш, рөхсәтсез мәгълүмат һәм (яки) реклама структуралары, өслектә язулар, шулай ук коррозия булмаска тиеш.

7.2. Төзелеш фасадларына хезмәт күрсәтү (торак биналарын да кертеп):

- структур элементлар һәм фасадлар, шул исәптән керү ишекләре, түбәләр, подъездлар һәм индивидуаль адымнар, төшү һәм баскычлар өчен тимер юллар, декоратив детальләр һәм башка структур элементлар.

- дренаж, агызу һәм дренажның яхшы торышын тәэмин итү;

- мөһерләү, мөһерләү һәм тегү, ярык һәм чокырны берләштерү;
- суқыр урыннарны, подвал тәрәзэләренен чокырларын торгызу, ремонтлау һәм вакытында чистарту.

- тәрәзэләрне юу;

- биналар, корылмалар һәм корылмаларның техник эш кагыйдэләре һәм нормалары белән каралган бүтән таләпләрне үтәү.

7.3. Фасадлар төзү һәм аларның структур элементларын рөхсәтсез яңадан жиһазлау тыела. Төзелеш фасадларын һәм аларның структур элементларын яңадан жиһазлау Россия Федерациясе законнары таләпләренә туры китереп башкарыла.

7.4. Биналар, корылмалар, корылмаларның фасадлары күренеп торган зыян булырга тиеш түгел, шул исәптән бетү катламын жимерү, фасад өслегенен 5% тан артыгын, түбән торбаларны, функцияләрне һәм сәүдә нокталарын.

7.5. Фасадларның буялган өслеге шома, бертөрле булырга тиеш, таплар һәм бозылган урыннарсыз.

7.6. Биналар, торак биналар, коймалар, корылмалар (шул исәптән вакытлыча) фасадларын буяу, капитал ремонтлау һәм хәзерге ремонтлау аларның техник торышына һәм тышкы кыяфәтенә карап үткәрелә.

7.7. Плинтларны һәм фасадларны ремонтлау дымлы чистарту материаллары белән башкарыла.

7.8. Әгәр дә балконның терәк структураларын жимерү билгеләре табылса, биналар, корылмалар, структуралар, идарә итү оешмалары хужалары, баланс хужалары кешеләрнең куркынычсызлыгын тәмин итү һәм деформациянең алга таба үсешен булдырмау өчен чаралар күрергә тиеш.

7.9. Белем фасадларын, структуралар биналарын реконструкцияләү, шулай ук монтажлау, тәрәзә һәм ишек ачкычларын алыштыру законнар нигезендә һәм бу Кагыйдәләр нигезендә алып барыла.

Статья 8. Требования к проведению сезонной уборки

8.1. Гомуми мәйданны чистарту, шулай ук көзге-кыш чорындагы күрше өлкәләр 15 октябрьдән 14 апрельгә кадәр алып барыла. Weatherava торышына карап, көз-кыш чистарту чорында кискен салкын кар, кар яву һәм аяз һава торышы башлангач, аны торак пункт Башкарма комитеты карары белән үзгәртәргә мөмкин.

8.2. Көзге-кышкы чорда территорияне чистарту бер үк вакытта кар, боз, чүп-чарны чистартуны һәм чистартуны тәмин итә.

8.3. Weatherava торышына карап, асфальтланган урыннар кардан, боздан һәм кар киндәгеннән тулы киндәктә тротуардан арынырга тиеш.

8.4. Боз булган очракта, тау битләре, күтәрелешләр (баскычларны да кертеп), киселешләр, тукталыш һәм жәмәгать транспорты тукталышларында, жәяүлеләр кичүендә, тротуарларда чистартыла һәм ком белән сибелә яки бозга каршы материаллар рөхсәт ителә.

8.5. Roadslларны, квадратларны, тротуарларны, юлларны кардан чыгару кар яву белән үк башланырга тиеш. Мөһим интенсивлыктагы кар яуган очракта, тротуарлар һәм жәяүле юллар кардан арынырга тиеш, транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәтенен куркынычсызлыгын исәпләү белән.

8.6. Карны, түбәлдән икикларны, кәрниз кырларын, балконнарны, саклагыч

чокырларны, тишекларне һәм биналарның, корылмаларның һәм корылмаларның озын корылмаларын чыгару бурычы мондый объектларның хужаларында тора.

8.7. Түбэләр кардан чистартыла, жәяүлеләр өчен саклык чаралары белән көндөз көндөз бозлар чыгарыла. Шул ук вакытта агачларны, куакларны, электр чыбыкларын, элемент линияләрен һәм башка милекне саклау чаралары күрелә. Эш беткәч көн саен ташланган кар һәм боз чыгарыла.

8.8. Карны, бозны, чүп-чарны чыгару калдыкларны жыю һәм чыгару өчен законнар таләпләренә туры китереп башкарыла.

8.9. Аргиләйге чистарту 15 апрельдән 14 октябрьгә кадәр үткәрелә. Summerәйге чистарту түбәндәге чараларны үз эченә ала: сөртү, чүп жыю, үлән чабу; коймаларны чистарту, буяу.

8.10. Асслән чабу кирәк булганда башкарыла (үләннең рөхсәт ителгән биеклеге 20 смнан артмый).

8.11. Көндөз газон чабу эшләнергә тиеш. Яңгыр вакытында, куе томан (күренү 50 мнан ким булганда) һәм көчле жилдә үлән чабу тыела.

Статья 9. Организация сезонной уборки и санитарной очистки территории общего пользования

9.1. Гомуми майданнарны сезонлы чистарту һәм санитар чистарту оешмасы Башкарма комитет тарафыннан башкарыла.

9.2. Бистә башкарма комитеты гомуми майданнарны даими чистарту һәм санитар чистартуны оештыра.

9.3. Әгәр дә жәмәгать урыннарында рөхсәтсез калдыклар чыгару урыннары ачыкланса, бу өлкә чистартыла.

9.4. Әгәр дә рөхсәтсез калдыкларны утильләштерү урыннары жәмәгать урыннарында ачыкланса, әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә вәкаләтле органның мөрәжәгәте яки күрсәтмәсе нигезендә, күрсәтелгән территория инструкция белән билгеләнгән вакыт эчендә чистартыла, аны ачыклау өчен чаралар күргәннән соң. жәмәгать урыннарында калдыкларны рөхсәтсез утильләштерүдә гаепле кешеләр түгәрәге.

9.5. Рөхсәтсез калдыкларны утильләштерү урыннарын ачыклау кызыксынган кешеләр, хәбәрләр, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары кушуы буенча башкарыла.

Статья 10. Основные требования к проведению земляных работ при строительстве, ремонте, реконструкции коммуникаций

10.1. Бистә территориясендә юл, төзелеш һәм башка жир эшләрен житештерү Биектау Муниципаль район Башкарма комитетының Административ-техник инспекциясе тарафыннан бирелгән тиешле эшләрен башкару рөхсәте нигезендә башкарыла.

10.2. Roadл өслеген жимерү, яшелләндерү һәм яшелләндерү, жир асты коммуналь хезмәтләрен яисә төзелешнең башка төрләрен төзү барышында төзелеш һәм ремонт оешмаларының гаебе аркасында, рөхсәт алган оешмалар тарафыннан тулысынча бетерелергә тиеш. эшне башкару өчен, вакыт эчендә, рөхсәт (гарантия) буенча Башкарма комитет белән килешенгән.

10.3. Эш тәмамланганнан соң 24 сәгать эчендә, сезонга карамастан, автомобиль юлының өслеге авариясез хәрәкәтне тәмин итү һәм механикалаштырылган чистарту мөмкинлегенә дәрәжәсендә торгызылырга тиеш. Тротуар ачылганнан соң, структураны бозылган яшелләндрүне торгызу турындагы килешүдә (контрактта) күрсәтелгән вакыт эчендә торгызылырга тиеш, ләкин 1 айдан да соңга калмыйча - яз-жәй чорында, һәм 2 айдан да соңга калмыйча - көз-кыш чорында.

10.4. Workip эшләрен башкаручы кеше рөхсәтнең күчermәсен һәм эш урынында эшне оештыру план-схемасын алырга тиеш.

10.5. Эшне башкарган кешеләр, юл, төзелеш, гадәттән тыш хәлләр һәм башка жир эшкәртү өчен җаваплы түрәләр бу Кагыйдәләр, төзелеш кодекслары, кагыйдәләр, техник кагыйдәләр, стандартлар, төзелеш һәм эш өлкәсендәге башка кагыйдәләр буенча эш башкарырга тиеш, Россия Федерациясенен, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, торақ пунктның муниципаль хокук актлары.

10.6. Тере кабельләрнең яки булган газүткәргечләрнең куркынычсызлык зонасында эшне башкару эш менеджеры, бу элементләрне эшләүче оешмалар вәкилләренен турыдан-туры күзәтүе астында башкарылырга тиеш.

10.7. Проектта күрсәтелмәгән элемент, жир асты корылмалары яки шартлаткыч материаллар жир эшкәртү вакытында табылса, жир эшкәртүләре тиешле органнардан, шулай ук элемент хужаларыннан рөхсәт алганчы туктатылырга тиеш.

10.8. Тиешле эш башкарганда юл өслекләрен, тротуарларны, газоннарны ачканда, уңдырышлы туфрак катламының куркынычсызлыгы һәм кулланылышы тәмин ителә.

10.9. Төнлә эшләмәгән механизмнарны һәм машиналарны машина юлыннан чыгарырга кирәк.

Редәяүлеләр юлының куркынычсызлыгын тәмин итү өчен, жир эшчеләре бер-берсеннән ким дигәндә 200 м ераклыкта подъездлар һәм күперләр куярга тиеш.

10.10. Контракт төзүче оешмалар һәм эшләрне башкару өчен җаваплы кешеләр күрсәтелгән эшләрнең сыйфатсыз эшләве һәм бозылган яшелләндрү элементларын (объектларын) Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә торгызу өчен җаваплы.

10.11. Рөхсәтсез (боерык) казу эшләре аны башкарган кешене бозылган яшелләндрүне торгызу бурычыннан азат итми.

10.12. Административ җаваплылыкка китерү бозылган яшелләндрүне торгызу бурычыннан азат ителми.

10.13. Эш рөхсәтен биргән орган, гамәлдәге закон нормалары, шулай ук эш шартлары белән билгеләнгән тиешле эш төрләрен башкару тәртибен бозган очракта, эш рөхсәтен юкка чыгарырга хокуклы. , эш методы) тәртиптә, Россия Федерациясе законнары нигезендә, гаепле кешеләр белән, Татарстан Республикасының норматив хокукый актлары.

10.14. Бистә территориясендә юл, төзелеш һәм башка жир эшкәртү вакытында тыелган:

- юл, төзелеш һәм башка жир эшләрен башкару өчен рөхсәтсез (заказсыз) башкару;

- мэдэни мирас объектларын саклау өчен тиешле орган рөхсәтәннән башка, тарихи һәм мэдэни һәйкәлләр территориясендә жир эшләрән башкару;
- булган структураларга, элемтәгә, яшел киңлекләргә һәм яшелләндрү элементларына зыян китерү;
- рөхсәттә күрсәтелгән эш башланган көнгә караганда эш урынына материаллар жибәрү;
- урамнарның һәм юлларның автомобиль юлына миномет һәм бетон әзерләү;
- скважиналардан, окоплардан һәм чокырлардан газоннарга, яшел урыннарга, тротуарларга һәм урамнар һәм юллар йөртү юлына су жибәрү;
- эш беткәч жир, төзелеш калдыкларын урамнар, юллар, тротуарлар, газоннар юлында калдыру;
- төзелеш материалларын саклау өчен, рөхсәттә билгеләнгән чикләрдән арткан коймаларны артык (эш рөхсәтендә күрсәтелмәгән) урыннарны били;
- ишегалдына керү һәм керү юлларына комачаулау, транспорт чараларын һәм жәяүлеләр хәрәкәтен бозу;
- агачлар, куаклар, газоннар, юллар, урамнар, тротуарлар, жир һәм төзелеш материаллары белән эшләнмәгән урыннарны каплагыз.

Статья 11. Требования к содержанию и благоустройству прилегающей территории объектов торговли

11.1. Кечкенә ваклап сату объектларын рөхсәтсез урнаштыру тыела.

11.2. Стационар булмаган сәүдә объектларын (хезмәт күрсәтү өчен стационар булмаган әйберләр) торак пунктның муниципаль милкендәге жир кишәрлекләренә, һәм дәүләт милке чикләнмәгән жир участкаларына, рөхсәтсез бирелгән рөхсәтсез урнаштыру. торак пункт территориясендә стационар булмаган сәүдә объектын (хезмәт күрсәтү өчен стационар булмаган объект) урнаштыру (эксплуатацияләү) килешүе белән.

11.3. Стационар булмаган әйберләргә урнаштыру вакыты, шартлар, техник характеристикаларга таләпләр стационар булмаган сәүдә объектын урнаштыру рөхсәтендә, яисә стационар булмаган объектны урнаштыру (эксплуатацияләү) контрактында билгеләнә. сәүдә.

11.4. Сәүдә объектлары өчен, казу, төзелеш һәм монтаж эшләрән таләп иткән, казу өчен рөхсәт кирәк.

11.5. Сәүдә объектын сүткәннән соң, мондый объектның хужасы (кулланучы) күрше территорияне төзекләндрүне торгызырга тиеш.

11.6. Төрле жирләргә (думмилар, ерак менюлар һ.б.) сәүдә объектын янындагы жирләргә урнаштыру тыела, андый жирнең милек формасына карамастан.

11.7. Стационар булмаган сәүдә объектлары хужалары (хезмәт күрсәтү өчен стационар булмаган әйберләр) күрше территориянең санитар-техник торышын тәмин итәләр.

11.8. Стационар сәүдә объектларын санитар нормалар һәм кагыйдәләр, шулай ук бу Кагыйдәләр таләпләренә туры китереп, бер тәртиптә рөхсәт итәләр.

Статья 12. Участие в организации сбора и вывоза отходов

12.1. Бистә территориясендә муниципаль каты калдыкларны жыю (аерым

алганда) эшчәнлеген оештыру гамәлдәге законнар һәм бу Кагыйдәләр нигезендә алып барыла.

12.2. Барлык төр калдыкларны туплау, жыю һәм чыгару калдыклар хужалары тарафыннан гамәлдәге законнар нигезендә каралган контракт нигезендә, каты калдыкларны эшкәртү өчен хезмәт күрсәтү өчен, шәхси эшкуар белән төзелгән. калдыкларны жыю һәм ташу.

12.3. Калдыклар кулланыла торган законнар нигезендә жиһазландырылган торак пунктларга чыгарыла.

12.4. Калдыкларны жыю графигы калдыкларны жыю уңайлыгын тәэмин итәргә тиеш.

Статья 13. Особые требования к доступности жилой среды для маломобильных групп населения

13.1. Яшәү мохитен, урамнарны һәм юлларны яхшырту өчен объектлар, мәдәни һәм жәмәгать хезмәтләре объектларын проектлаганда, картлар һәм инвалидлар өчен торак пунктлар мохитен тәэмин итү, бу әйберләрне элементлар һәм техник чаралар белән жиһазлау тәкъдим ителә. гамәлдәге законнар нормалары нигезендә картлар һәм инвалидлар хәрәкәтен жиңеләйтә.

13.2. Олы яшьтәгеләрнең һәм инвалидларның хәрәкәтен жиңеләйтә торган техник чаралар һәм жиһазларны проектлау, төзү, монтажлау проект документлары нигезендә клиент тарафыннан яңа төзелеш вакытында башкарылырга тәкъдим ителә.

13.3. Автомобильләренең һәр тукталышында (тукталышта), шул исәптән социаль, инженер һәм транспорт инфраструктурасы объектларында (торак, ижтимагый һәм сәнәгать биналары, структуралар һәм корымалар, шул исәптән физик культура һәм спорт оешмалары, мәдәни оешмалар һәм башкалар). урнашкан оешмалар), ял итү урыннары, ким дигәндә 10% урыннар (ләкин 1 урыннан ким түгел) I, II төркемнәрнең инвалидлары, шулай ук III төркем инвалидлары йөртә торган машиналарны бушлай туктату өчен бүлеп бирелгән. Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртип, һәм мондый инвалидларны һәм (яки) инвалид балаларны йөртүче машиналар. Бу машиналар "Инвалид" таныклыгы белән жиһазландырылган булырга тиеш. Күрсәтелгән машина кую урыннары башка машиналар белән эшләнәргә тиеш түгел.

Статья 14. Принципы организации общественного участия

14.1. Ижтимагый катнашунуң барлык формалары барлык кызыксынучыларны тулысынча кертүгә юнәлтелгән, аларның чын мәнфәгатьләрен һәм кыйммәтләрен, теләсә нинди үзгәрешләр проектында чагылышын, проектларны тормышка ашыру максатлары һәм планнары турында килешүгә ирешүдә, мобилизацияләүдә һәм берләшүдә. стратегиянең территориясен тормышка ашыручы проектлар тирәсендә тормышның барлык предметлары.

14.2. Проектның биремнәрен формалаштыру һәм проектлау этапларының һәрберсе нәтижеләре буенча территорияне төзекләндерү өчен проектлар турында ачык дискуссия оештырырга киңәш ителә.

14.3. Территорияне төзекләндерү һәм үстерү турындагы барлык карарлар торак пунктта яшәүчеләрнең фикерен исәпкә алып, ачык һәм ачык кабул ителергә тиеш.

14.4. Мәгълүматның булу дәрәжәсен күтәрү, әйләнә-тирә мохитне яхшырту һәм интеграль үсеш өлкәсендәге бурычлар һәм проектлар турында халыкка һәм тормышның башка субъектларына хәбәр итү өчен, бу өлкәләрдәге барлык мәгълүмат Биектау районының рәсми сайтында урнаштырылган.

14.5. Гражданнарның карар кабул итү процессында катнашуы һәм камилләштерелгән камилләштерү проектларын тормышка ашыру өчен, жәмәгатьчелекнең түбәндәге формалары мөмкин:

- территорияне үстерү максатларын һәм бурычларын уртақ билгеләү, проблемаларны һәм әйләнә-тирә мохит потенциалын инвентаризацияләү.

- эшчәнлекнең төп төрләрен, функциональ зоналарын һәм сайланган территориядә аларның чагыштырмача позициясен билгеләү;

- жиһаз төрен, капитал булмаган әйберләрен, кечкенә архитектура формаларын, шул исәптән аларның функциональ максатларын, тиешле үлчәмнәрен, стилин, материалларын билгеләү һәм сайлау.

- территориянең функциональ зонасын исәпкә алып, каплау төрләрен сайлау буенча консультацияләр;

- яшелләндерүнең тәкъдим ителгән төрләре буенча киңәшләр;

- тәкъдим ителгән яктырту һәм яктырту жиһазлары буенча киңәшләр;

- проектны эшләүдә катнашу, архитекторлар, дизайнерлар һәм башка махсус белгечләр белән чишелешләр турында фикер алышу.

- проектлау процессында катнашучылар һәм булачак кулланучылар, шул исәптән жирле резидентлар (олылар һәм балалар), эшкуарлар, күрше территория хужалары һәм башка кызыксынган кешеләр белән проект карарларын координацияләү.

14.6. Проектларны тормышка ашырганда, планлаштырылган үзгәрешләр һәм бу процесста катнашу мөмкинлеге турында халыкка мәгълүмат бирүне тәэмин итәргә кирәк.

Статья 15. Содержание домашних животных и птиц

15.1. Йорт хайваннарын һәм кошларны тоту өченче якларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозмаска тиеш. Йорт хайваннары һәм кошлары китергән зыян өчен җаваплылыкны хужалары Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары нигезендә билгеләләр.

15.2. Йорт хайваннары хужалары хайваннарны чистарту һәм утильләштерү өчен җаваплы.

15.3. Авыл хужалыгы хайваннарын (сыерлар, сарыклар, кәжәләр, дунгызлар һәм башкалар) һәм кошларны торак пунктта яшәүчеләр рөхсәт итә, аерым торак йортлар территориясендә.

15.4. Барлык продуктив хайваннар (мөгезле эре терлек, кәжә, сарык, дунгыз, ат) мәжбүри теркәлергә тиеш, тамгалау һәм ветеринария учреждениеләрендә гражданнар яшәгән урында - хайваннар хужалары.

15.4. Йорт хайваннарын көтү жирле үзидарә органнарының норматив хокукый акты белән билгеләнгән, хужа күзәтүе астында яки бүтән кеше исемнән рөхсәт ителә.

15.5. Йорт хайваннары белән йөрү 7.00 дән 23.00 сәгатькә кадәр рөхсәт ителә. Башка вакытта йөргәндә, хужалар урамнарда һәм торак йортлар ишегалдында

тынлыкны тээмин итү өчен чаралар күрергә тиеш.

15.6. Этләрне торак һәм аерым бүлмэләрдән гомуми ишегалдына һәм урамда кыска арада һәм авызда гына алып була, өч айга кадәр көчөкләрне исәпкә алмаганда.

15.7. Хужалар ишегалдларын, тротуарларны, урамнарны, паркларны, газоннарны, уен майданчыкларын, майданнарны, майданнарны, шулай ук йорт хайваннары һәм кошлар подъездларын пычратмаска тиеш. Этләр, мәчеләр һәм башка кечкенә хайваннар йөргәндә, хужа аның белән йорт хайваннарының табигый зэвыкларын тулысынча чистартуны тээмин итүче аксессуарлар булырга тиеш, алар сайттагы чүп савытларына ташланырга тиеш.

15.8. Сез этегезне жәяүле урыннарда гына жибәрә аласыз. Absenceк булганда махсус билгеләнгән урыннар, чүлләрдә, тауларда һәм жирле үзидарә органнарының норматив хокук акты белән билгеләнгән башка урыннарда йөрергә рөхсәт ителә.

15.9. Эт күнегүләре койма белән яисә бистә читендә генә үткәрелергә мөмкин.

15.10. Йорт хайваннарын көндезге сәгатьләрдә генә йөртергә кирәк, шул ук вакытта аларны юлның уң читенә юнәлтергә.

Пычрак юлларда һәм сукмакларда йөрергә мөмкин булса, йорт хайваннарын асфальт юлда йөртү тыела.

15.11. Терлекләрне урамда калдырганда, терлек хужалары яшел майданнарда китерелгән зыянны һәм терлекләрне йөртү бәясен каплайлар.

15.12. Өйдәге кәжәләрне жирле территориядә яисә көтүлектә көтүләрдә сакларга кирәк.

15.13. Рөхсәт ителми:

1) хайваннарда уен майданчыкларына, мәктәп майданчыкларына, балалар бакчаларына, ашханәләргә, клиникаларга, кибетләргә рөхсәт бирергә;

2) йорт хайваннарын пляжларда йөртү һәм аларны су объектларында юу.

3) тыю билгесе булса, хайваннарда учреждениеләргә керергә рөхсәт итегез;

4) торак пунктларда озатучы хайваннарны һәм кошларны азат итү;

5) хайваннарны спиртлы эчемлекләр булган кешеләргә, шулай ук ундүрт яшыкә кадәрге кешеләргә йөрергә;

6) йорт йортларының гомуми майданнарында йорт хайваннарын һәм кошларны балконнарда, логияләрдә даими тоту (күрше фатир коридорлары, баскычлар, чатырлар, подваллар һәм башка коммуналь бүлмәләр);

7) моның өчен билгеләнгән урыннардан читтә торак пунктлар территориясендә йорт хайваннары булу, махсус чаралар үткәрелгән урыннардан кала (күргәзмәләр һ.б.).

15.14. Йорт хайваннары һәм кош хужалары:

1) тээмин итүче икътисадый һәм ветеринария эшчәнлеген алып бару ветеринария һәм санитария шартларында хайван авыруларын һәм терлекчелек продуктларының куркынычсызлыгын профилактикалау, әйләнә-тирә мохитне хайваннар калдыклары белән пычрату, шулай ук ел саен теркәү вакытында мәжбүри терапевтик һәм профилактик чаралар үткәрү;

2) хайваннарның урнашу урынын даими контрольдә тоту;

3) хайваннар авырган очракта һәм алар үлгән очракта, шулай ук гадәттән тыш тәртип булган очракта, ветеринария учреждениеләре белгечләренә шунда ук хәбәр

итегез. Алар килгәнче, хайваннарны авыру билгеләре белән аерыгыз.

4) ветеринария белгечләре кушуы буенча хайваннарны экспертиза, диагностик тикшеренүләр, профилактик прививкалар һәм дөвалау һәм профилактик дөвалау өчен хайваннар белән тәэмин итү.

15.15. Deadле терлекләрне күмү махсус оешма тарафыннан махсус билгеләнгән урында башкарыла.

15.16. Territory территориясендә этләрне саклаучы оешмалар:

- 1) этләрне гомуми нигездә теркәү;
- 2) этләрне көчле тотарга;
- 3) килүчеләрнең хайваннарга керү мөмкинлеген чыгару;
- 4) эш беткәннән соң яки территориягә керү урынында кисәтүче билге булса, этләрне яхшы койма белән генә азат итәләр.

15.17. Publicәмәгать урыннарында адашкан хайваннар кешеләре ошатмыйча кулга алына.

15.18. Адашкан хайваннарны эзләү махсус хайваннарны яки жирле үзидарә органнары белән төзелгән килешү нигезендә андый хайваннарны тапкан махсус предприятия тарафыннан башкарылырга мөмкин.

15.19. Адашкан хайваннарны тоту чараларын тормышка ашыру хайваннарга кешелекле мөгамәлә итү һәм жәмәгать эхлагы нормаларын үтәү принципларына нигезләнә.

15.20. Рөхсәт ителми:

- 1) хайваннарны фатирлардан һәм шәхси хужалыклар территориясеннән тиешле суд карарысыз чыгарырга;
- 2) кибетләрдә, даруханәләрдә, коммуналь хезмәтләрдә һ.б этләрне чыгару ;;
- 3) ветеринария органнары рөхсәтеннән башка жимлекләрне һәм башка тозак чараларын куллану.

Статья 16. Содержание мест погребения

16.1. Этик, санитар һәм экологик таләпләр нигезендә күмелгән урыннарны саклау федераль законнар һәм күмелгән урыннарны муниципаль хокук акты нигезендә саклау кагыйдәләре нигезендә алып барыла.

16.2. Каберләү урыннарын санитар ремонтлау 2013 елның 5 апрелендәге 44-FZ Федераль Закон белән билгеләнгән тәртиптә алып барыла, дөүләт һәм муниципаль ихтыяжларны канәгатьләндерү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында. Заказчы заказы һәм дөүләт яисә муниципаль ихтыяжларны канәгатьләндерүгә юнәлтелгән (алга таба сатып алу дип атала) Сатып алу тәэмин итүчене (подрядчик, башкаручы) ачыклаудан башлана һәм контракт яклары йөкләмәләрен үтәү белән тәмамлана. Әгәр дә, Федераль Закон нигезендә, сатып алу турында хәбәр урнаштыру яки тәэмин итүчене (подрядчик, башкаручы) сайлауда катнашу өчен чакыру жибәрелмәгән булса, сатып алу контракт төзелгәннән башлана һәм контракт яклары тарафыннан йөкләмәләре үтәү белән тәмамлана;

16.3. Каберләү урыннарын саклауга таләпләр:

16.3.1. зиратларда жәмәгать бәдрәфләре чиста һәм яхшы ремонтта булырга тиеш. Ижтимагый бәдрәф урыннарындагы чүп савытлары чистартылырга тиеш;

16.3.2. зираттагы калдыклар һәм мичләр чистартылырга тиеш. Калдыклар жыелган саен чыгарылырга тиеш, ким дигәндә 3 көнгә бер тапкыр;

16.3.3. егылган һәм гадәттән тыш хәлдә агач утырту рөхсәт ителми. Ашыгыч агач плантацияләре ачылганнан алып 24 сәгать эчендә сүтелергә тиеш;

16.3.4. чистартылмаган каберләр яки үлгәннәрнең каберләре, кемлеге ачыкланмаган, пычрак һәм чүп-чардан чистартылырга тиеш, тау һәм кабер ташы белән жиһазландырылган.

16.4. Кышта күмелгән урыннарны тоту үзенчәлекләре:

16.4.1. зиратларның үзәк юллары, керү юллары, тротуарлар киңәйтелергә һәм кардан чистартылырга тиеш. Боз чыганакалары булмаганда хәтта кар яварга рөхсәт ителә.

16.4.2. үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар бозга каршы материаллар белән эшкәртелергә тиеш. Roadsлар һәм тротуарлар йөртү юлын эшкәртү кардан соң ук башланырга тиеш;

16.4.3. беренче чиратта, кардан арындыру, боз кисү һәм кардан һәм боз формаларын үзәк һәм керү юлларынан чыгару кирәк;

16.4.4. каберлекләрдә, газоннарда, куакларда юллардан чыгарылган тозлы карны һәм бозны күмү урыннарында бозларга каршы материаллар кулланырга рөхсәт ителми.

16.5. Summerгәй көне күмелгән урыннарны тоту үзенчәлекләре:

16.5.1. үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар, каберләр арасындагы күмүләр һәм күмелгән урыннардагы башка уртақ урыннар төрле пычранудан арынырга тиеш;

16.5.2. Яшел майданнарны санитар юу, чүп үләннәренә һәм куакларның үсүен бетерү чаралары ел саен үткәрелергә тиеш.

16.6. Каберләү урыны, кабер төзелеше (крестлар, һәйкәлләр, плитәләр, криптилар һ.б.) турында кайгырту, чәчәкләр һәм бизәк куаклары утырту, колумбарийда урын турында кайгырту тормыш иптәше, туганнары, мәрхүмнең законлы вәкиле яки бүтән тарафыннан башкарыла. санитар таләпләрне мәжбүри үтәгән кеше.

Статья 17. Контроль за соблюдением Правил

17.1. Физик затлар һәм юридик затлар, түрәләр бу Кагыйдәләр белән билгеләнгән торак пункт территориясен төзекләндерү таләпләрен үтәүне тәэмин итәргә тиешләр.

17.2. Бу Кагыйдәләрне бозу Татарстан Республикасы Административ хокук бозулар кодексы нигезендә җаваплылыкка китерә (бу Кагыйдәләрнең федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары белән каралган нормаларны һәм кагыйдәләрне исәпкә алмаганда). Административ хокук бозулар буенча Россия Федерациясе Кодексы нигезендә җаваплылык билгеләнгән җаваплылыкны үтәмәү).

17.3. Закон таләпләренә үтәлмәве яки тиешенчә үтәлмәве өчен җаваплылыкка тарту, камилләштерү өлкәсендә муниципаль хокук актлары кешене бу таләпләрне үтәүдән һәм кылынган хокук бозуларны бетерүдән азат итми.